

ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੱਕਡ ਏ
ਵੀ.
ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਏ. ਐਨ. ਆਰ.
(2011 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1041)
ਅਪ੍ਰੈਲ 28, 2011 ਬੀ
[ਮਾਰਕੰਡੀ ਕਾਟਜੂ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਸੁਧਾ ਮਿਸਰਾ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973:s.482

ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕਰਨਾ-ਸੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼

ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪੈਕਟਿਸ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਫੀਸ ਲੈਂਦੇ ਸਨ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ-ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪੀਸੀ-ਗਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ- ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਡੀ

ਰੱਖਿਆ: ਕਿਸੇ ਮੈਡੀਕਲ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹਾਇਤਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਫੀਸ ਦੀ ਮੰਗ/ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਈ ਗਈ ਰਕਮ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਲਈ ਹੈ-ਜੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਵਜੋਂ ਮੈਡੀਕਲ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ/ਪੀ. ਸੀ. ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ-ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ੁਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਯੂਐਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 168, ਪੀਸੀ

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐਫ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, ਉਹ ਅਣਗਿਣਤ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ-ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਥਿਤ ਫੀਸ ਨੂੰ ਮਨੋਰਥ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕੰਮ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਫੀਸ ਦੀ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਜੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ-ਨਾਲ ਹੀ, ਅਪਰਾਧ ਯੂ/ ਐਸ. 168, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪੀਸੀ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁਝੇਵੇਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਐਕਟ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਮੁੱਢਲਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। 168, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ ਜਾਂ ਐਸ. 13(1)(ਡੀ) ਆਰ/ਡਬਲਯੂ

ਐਸ. 13(2) ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ-ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੂ. ਆਰ.; ਡੇਰ/ਪੀਸੀ ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਟਿਕਾਉ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਬੀ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 -

ਐਸ. 13(1)(ਡੀ) ਡਬਲਯੂ. ਐਸ. 13 (2), ਧਾਰਾ 7-ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860s. 168 -

ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਮੈਡੀਕਲ (ਰਾਜ ਸੇਵਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ) ਨਿਯਮ, 1972 -

ਆਰ. 15.

ਸੀ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼: ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ-ਦਾ ਅਰਥ-ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1988 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਧਿਕਾਰੀ/ਡਾਕਟਰ ਸਨ। ਧਾਰਾ 13 (1) (ਡੀ) ਆਰ. ਡਬਲਯੂ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 13 (2).

D ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 168 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪੈਕਟਿਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ। ਨੁਸਖੇ ਦੀ ਫੀਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਮਰੀਜ਼ 100 ਰੁਪਏ ਨਕਦ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ

E ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਰੁਪਏ ਲੈ ਕੇ ਫਸ ਗਏ ਸਨ।

F 100 ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਵਜੋਂ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾਵਾਦੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

G ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪੈਕਟਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਜੇ ਉਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਭਟਕ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪੈਕਟਿਸ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਭਟਕਣਾ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਐਚ.

ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੱਕਡ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 897
AND ANDR.

ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ। ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਸਜ਼ਾ) ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ.ਬੀ.

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਰੱਖਿਆ: 1.1. ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ 'ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ ਕਿ 'ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ' ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸੱਲੀ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਜਾਂ ਮੰਗ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਫੀਸ ਦੀ ਮੰਗ/ਰਸੀਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਡੀ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹਾਇਤਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਫੀਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਧਾਰਣ ਆਮ ਸਮਝ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐੱਫ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਫੀਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਕੱਢਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬੇਲੋਡੀ ਸਰਜਰੀ ਦਾ ਨੁਸਖਾ ਦੇਣਾ।

ਹੋਰ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ

ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ।

ਐਚ.

- A ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਫੀਸ [ਪੈਰਾ 11] [906-F-H; 907-A-C]

12 ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਸ ਦੇ ਤੱਤ

- B ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਜੇ ਰਕਮ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ।
- C ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਸੱਲੀ, ਪਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਫੀਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਫੀਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।
- D ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਸਰਕਾਰੀ ਸਰਕੂਲਰ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੱਕ ਰਾਇਡਰ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਨਿੱਜੀ ਪੈਕਟਿਸ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।
- E ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਆਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨਿੱਜੀ ਪੈਕਟਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- F ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ, ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਫੀਸ ਲੈਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ,
- G ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਨਿੱਜੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ 'ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ' ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ।
- ਐੱਚ ਈਵੈਂਟ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਫੀਸ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ

..."

ਕੰਵਰਜੀ ਸਿੰਘ ਕੱਕੜ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 899

AND ANDR.

ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, th.n.-by ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਏ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਰਕੂਲਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ

ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਐਕਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ ਪਰ ਕ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 15] [909-ਜੀ; 910-ਏ-ਐਚ; 911-ਏ]

ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਧੀਰਜ ਲਾਲ ਠੱਕਰ
ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1980 ਐਸ. ਸੀ. 1167; ਰਾਜ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਠ ਉਰਫ ਆਰ. ਆਰ. ਐਸ. ਸੇਠ ਬਨਾਮ ਝਾਰਖੰਡ ਅਤੇ ਅਨਰ ਦਾ ਰਾਜ। (2008) 11 ਸੈਕੰਡ 681; ਬੀ. ਸੀ ਨੌਰਾ ਬਨਾਮ ਕੋਰਾ ਰਾਜ/ਏ (2008) 11 ਸੈਕੰਡ 681; ਮਧੂਕਰ ਭਾਸਕਰ ਰਾਓ ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2000) 8 ਸੈਕਸ਼ਨ 571;
ਐਮ. ਨਰਸਿੰਗਾ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਏ. ਪੀ. ਰਾਜ (2001) 1 ਸੈਕੰਡ 691 -
ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਡੀ.

13. ਧਾਰਾ 168, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਦਾ ਡਾਕਟਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਈ ਦਾ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਵਪਾਰ' ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਤਾਂ ਜੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 168 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਰਕਮ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੇ ਕਿ ਐੱਫ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ 'ਕ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ' ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 168 ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੀ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਅਣਗਿਣਤ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਮੈਡੀਕਲ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਪਰ ਜੇ

ਐਚ.

ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਨੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ.

8 ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਦੋਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ।

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 168 ਤਹਿਤ। (ਪੈਰਾ 16)
[911-B-H; 912-A

14. ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 168, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਜਾਂ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਡੀ) ਨੂੰ 13 (2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਆਖਰਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ।

D ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਜਾਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

E ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17) (912-ਬੀ-ਡੀ

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ:

F ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1980 ਐਸ. ਸੀ. 1167 ਪੈਰਾ 10 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
(2008) 11 ਸੈਕਸ਼ਨ 681 ਪੈਰਾ 12 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

(2008) 11 ਸੈਕਸ਼ਨ 681 ਪੈਰਾ 13 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

(2000) 8 ਸੈਕਸ਼ਨ ਐਸ 11 ਪੈਰਾ 14 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

G 2001) 1 SCC 691 ਪੈਰਾ 14 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ: ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ
2011 ਦਾ ਨੰਬਰ 1041।

ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੱਕੜ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 901
AND ANDR.

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ Misc. ਮਿਤੀ 2.4.2009 ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨ.ਨੰ.
15695-2007 ਦਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ
ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਐਲ. ਏ. ਨੰ. 2011 ਦਾ 1042.ਬੀ.

ਜਿਗਿਆਸਾ ਤੰਵਰ।ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਰੋਹਿਤ ਤੰਵਰ (ਡਾ. ਕੈਲਾਸ਼ ਚੰਦ ਲਈ)।

ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਨੀਰਜ ਝਾਅ (ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਲਈ)।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਗਿਆਨ ਸੁਧਾ ਮਿਸਰਾ, ਜੱਜ 1.ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ
2.4.2009 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪਾਸ
ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੰ. ਐੱਮ-15695/2007 ਅਤੇ
23037-ਐੱਮ. ਮਿਤੀ 9.4.2003 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ 2007 ਦੀਆਂ ਦੋ ਅਪਰਾਧਿਕ
ਵਿਭਿੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੇਕੂ ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਡੀ)
ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ
ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 168 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਚੈਕਸੀ ਬਿਓਰੋ, ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿੱਚ
ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ
ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਐੱਫ

3. ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਤੱਥ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋ ਮਾਮਲੇ
ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ
ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ
ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੀ.
ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਜੋ ਕਿ ਧਨਸੂ ਵਿਖੇ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ
ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ ਅਤੇ ਡਾ. ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੱਕੜ ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਕੂਮ
ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਇਹ
ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਡਾਕਟਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰ
ਰਹੇ ਸਨ।

- A ਮੈਟਰੋ ਰੋਡ, ਜਮਾਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਅਤੇ Rs.100-ਨੁਸਖੇ ਦੀ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮਰੀਜ਼ ਤੋਂ ਨਕਦ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਕਰਦੇ ਸੀ।ਜਦੋਂ ਕਿ ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਡਾ. ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨੁਸਖੇ ਦੀਆਂ ਪਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਮਰੀਜ਼ ਤੋਂ Rs.100 ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ।
- B ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਰਮਨ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਡਾਕਟਰਸ ਤੋਂ ਦਵਾਈਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਫੀਸ ਵਜੋਂ Rs.100 ਲਿਆ ਸੀ।ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ। ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼।ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ Rs.100 ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫਸ ਗਏ ਸਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (2) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਡੀ) ਅਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 168 ਤਹਿਤ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਥਾਣੇ ਚੌਕਸੀ Vigilance ਬਿਓਰੇ, ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
- D 4. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2003 ਦੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ
- E ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ 'ਦੇਸ਼ਾਂ' ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੌਜੂਦ ਹੈ।ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮੈਡੀਕਲ ਉਪਕਰਣ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਉਪਕਰਣ ਜਾਂ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਥਰਮਾਮੀਟਰ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
- F ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਡਾ. ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੱਕਡ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾਵਾਦੀ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਾਦੇ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਨੁਸਖੇ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੰਵਰਜੀ । ਸਿੰਘ ਕੱਕੜ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 903 ਅਤੇ ਏ. ਐਨ. ਆਰ. [ਗਿਆਨ ਸੁਧਾ ਮਿਸਰਾ, ਜੇ. ਜੇ.

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਤਾਵਾਦੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਭਟਕ ਗਏ ਹੋਣ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚਬਦਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਬੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਿਵਹਾਰ ਹੈ ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ

ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ

ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਡਿਸਚਾਰ ਰਕੂ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਨਹੀਂ

6. ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਮੈਡੀਕਲ (ਰਾਜ ਸੇਵਾ ਕਲਾਸ I) ਨਿਯਮ, 1972 ਦੇ ਨਿਯਮ 15 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਥਿਤ ਡੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 15 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਰਕਾਰ ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸੇਵਾ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਭਿਆਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਨਿਯਮ 15 ਉਪਰੋਕਤ ਗਏ ਨਿਯਮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

"15. ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ:(1) ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ

ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼, ਐੱਫ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਭਿਆਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਾ ਕਰੇ।

ਉਸ ਦੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਬਾਰੇ।

(2) ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੀ ਆਗਿਆ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ "।

- A 7. ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਸਵਾਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।
- B ਮੈਡੀਕਲ (ਰਾਜ ਸੇਵਾ ਕਲਾਸ I) ਨਿਯਮ, 1972 ਨਿਯਮ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇ ਉੱਪਰ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ।

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਜੋ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 'ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ' ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ 'ਮੰਗ' ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ 'ਫੀਸ' ਦੀ ਮੰਗ/ਰਸੀਦ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸੱਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਲਈ ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਡੀ) ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਹਨ:

- (a) ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
- (b) ਉਸ ਨੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕੀਮਤੀ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ
- F (c) ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ
- G ਅਜਿਹੇ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਨੋਰਥ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

9. ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੱਕਡ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 905 ਅਤੇ ਏ. ਐਨ. ਆਰ. [ਗਿਆਨ ਸੁਧਾ ਮਿਸਰਾ, ਜੇ.]

ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨਾ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ।

ਬੀ.

10. ਇੱਕ ਜਵਾਬ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ 'ਵਿਭਾਗੀ ਨਿਯਮ' ਹਨ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਭਾਗੀ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ/ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਨ। ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ।ਸੀ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਮੈਡੀਕਲ (ਰਾਜ ਸੇਵਾ ਕਲਾਸ I) ਨਿਯਮ, 1972 ਦੇ ਨਿਯਮ 15 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 168 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"168. ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜੇ ਵੀ, ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹੋਣ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਲਈ, ਈ-ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਧਾਰਨ ਕੈਦ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ' ਨੂੰ 'ਵਪਾਰ' ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਐੱਫ 'ਫੀਸ' ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 'ਵਪਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਹੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਧੀਰਜ/ਅਲ ਠੱਕਰ, ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਚੌਕਸੀ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਹੋਰ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ।

(ਚੌਕਸੀ-3 ਸ਼ਾਖਾ) ਜਿਸ ਨੇ ਮੈਮੋ ਨੰ. 53/168/02-54/G 20094 ਡੇਟਿਡ

23.12.2004 (T) ਰਾਹੀਂ ਮੁੱਖ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਚੌਕਸੀ ਬਿਓਰੇ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ

19.1.2005 ਉੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਲੰਬਿਤ ਹਨ।

1. ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1980 ਐਸ. ਸੀ. 1167.ਐਚ.

906. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟ [2011] 6 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ.

A ਟਿਊਸ਼ਨ ਕਲਾਸਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਟਿਊਸ਼ਨ ਕਲਾਸਾਂ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਫੀਸ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

B ਅਧਿਕਾਰਕ ਕਾਰਵਾਈ. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਢੇ ਕਾਰਜ਼' ਤੇ ਨੁਸਖਾ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਨੇ ਲਗਭਗ 8:30 ਵਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਸੀ। 9.4.2003 ਉੱਤੇ, ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮਨੁੱਖਤਾਵਾਦੀ ਆਧਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੈਡੀਕਲ ਉਪਕਰਣ ਜਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਉਪਕਰਣ ਬਰਾਮਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।

ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਨਿੱਜੀ ਪੈਕਟਿਸ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਭਾਗੀ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਭਟਕਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

E

11. ਰੋਕਥਾਮ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ 'ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ' ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸੱਲੀ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਜਾਂ ਮੰਗ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਫੀਸ ਦੀ ਮੰਗ/ਰਸੀਦ

F ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸੱਲੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਲਈ ਲਈ ਗਈ ਰਕਮ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਤਰਕਹੀਣ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹਾਇਤਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਫੀਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।

G ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸੱਲੀ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ

**KANWARJIT SINGH KAKKAR v. STATE OF PUNJAB
AND ANDR. [ਗਿਆਨ ਸੁਧਾ ਮਿਸਰਾ, ਜੇ. ਜੇ.]**

ਆਮ ਸਮਝ.ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਲਜ਼ਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪੈਕਟਿਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਫੀਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਕੱਢਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬੇਲੋੜੀ ਸਰਜਰੀ ਬੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਲਏ।

ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲਾ.ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਸਿਰਫ ਸੀ.

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪੈਕਟਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪੈਕਟਿਸ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਫੀਸ ਲਈ।

12. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਰਾਜ ਰਾਜਿੰਦਰ ਡੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਮਿਲਿਆ।

ਸਿੰਘ ਸੇਠ ਉਰਫ ਆਰ. ਆਰ. ਐਸ. ਸੇਠ ਬਨਾਮ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਏ. ਐਨ. ਆਰ. 2, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੈਡੀਕਲ ਇਲਾਜ ਦੇਣ ਲਈ Rs.500 ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿ ਮੰਗ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਲਈ

ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।ਹਾਲਾਂਕਿ,

ਕਥਿਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਸ.

ਪੀ., ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ., ਧਨਬਾਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ

1.9.1985

ਪੈਥੋਲੋਜੀਕਲ ਲੈਬਰਟਰੀ ਐੱਫ ਏਰੀਆ-9, ਬੀ. ਸੀ. ਸੀ. ਐੱਲ., ਧਨਬਾਦ ਦੇ ਸਫਾਈ ਮਜ਼ਦੂਰ

ਰਾਜੂ ਹਾਦੀ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ

ਚਮੇਡੀਹ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਡਾ. ਐੱਲ. ਬੀ. ਸਾਹ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ

ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਧਨਬਾਦ ਰੈਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ

ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਜੀ ਬਿਮਾਰ

ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਹੀ ਇਲਾਜ ਦੀ ਘਾਟ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਡਾ.

ਆਰ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸੇਠ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਇਲਾਜ

ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ।

2. (2008) 11 ਸੈਕਸ਼ਨ 681.ਐਚ .

- A ਕਿ ਡਾ. ਆਰ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਸੇਠ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮੈਡੀਕਲ ਇਲਾਜ ਦੇਣ ਲਈ 500/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਰਕਮ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ 1.9.1985 ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਰਾਜੂ ਹਾਦੀ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- B ਇਹ ਰਕਮ ਉਸ ਦੇ ਵਾਰਡ ਬੁਆਏ ਨਾਗ ਨਾਰਾਇਣ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਰਕਮ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਰਾਜੂ ਹਾਦੀ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਵਾਰਡ ਬੁਆਏ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਐੱਸ. ਪੀ., ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ., ਧਨਬਾਦ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ।
- ਸੀ 13. ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ (ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ) ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ
- D ਉਹ ਰਕਮ ਜੋ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਰਕਮ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਰਕਮ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਰ. ਡੀ. ਐੱਨ. ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਉੱਤੇ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਬੇਝ ਨਹੀਂ ਸੀ
- E ਦੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਬੀ. ਨੇਹਾ ਬਨਾਮ ਕੇਰਾ ਰਾਜ/ਏ 3 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।
- F ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾ 10 ਅਤੇ 11 ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:
- ".....ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵੈਇੱਛੁਕ ਸੀ ਅਤੇ
- G ਪੈਸੇ ਦੀ ਚੋਟੰਨ ਸਵੀਕਾਰਤਾ, ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬੇਝ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੰਗ ਜਾਂ ਮਨੋਰਥ। ਇਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

KANWARJIT SINGH KAKKAR v. STATE OF PUNJAB
909 AND ANR. [GYAN SUDHA MISRA, J.]

14. ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦਾ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਧੂਕਰ ਭਾਸਕਰਰਾਓ ਜੇਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, 4 (2000) 8 ਸੈਕਸ਼ਨ 571 577 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ, ਪੈਰਾ 12 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ

"ਅਨੁਮਾਨ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਅਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਸੀ।

ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ. ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਧਾਰ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ "ਮਨੋਰਥ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ" ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੰਮ ਕਰੇ। ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਬਦ "ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ" ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ C ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਾਮ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਤਸੱਲੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

.....!.....ਜੇ ਕੋਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਨੋਰਥ ਜਾਂ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, "ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸੰਗ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਸ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਐੱਮ. ਨਰਸਿੰਗਾ ਰਾਓ ਈ ਬਨਾਮ ਏ. ਪੀ. ਦਾ ਰਾਜ '।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਐੱਫ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨਾਲ ਹੀ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਵੀ।

15. ਪਰ ਇੱਕ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਂਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜੀ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਹੱਥ ਵਿੱਚ case. ਵਿੱਚ, ਉਹ ਰਕਮ ਜਿਸ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਏ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਉਪਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਸੱਲੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਫੀਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨੋਰਥ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਇਨਾਮ

ਤਸੱਲੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਫੀਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸੱਲੀ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਫੀਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਕੰਮ ਸਰਕਾਰੀ ਸਰਕੂਲਰ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ।

ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕੂਲਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇੱਕ ਰਾਈਡਰ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ

ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨਿੱਜੀ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ

D ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ

E ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਸਰਕੂਲਰ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ।

F ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ, ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿੱਜੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ 'ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ' ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ।

G ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਫੀਸ ਜੋ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਰਕੂਲਰ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

H ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਐਕਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਜਾਵੇਗਾ

KANWARJIT SINGH KAKKAR v. STATE OF PUNJAB
911 AND ANR. [GYAN SUDHA MISRA, J.]

ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਰਵਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਜ਼ਿਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ।

16. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿੱਜੀ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ

ਉੱਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ 'ਵਪਾਰ' ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 168 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 168 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁੱਢਲਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਹਨ, ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੀ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 168 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ।

ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ 'ਵਪਾਰ' ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 168 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਰਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸੱਦਦ ਈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ 'ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ' ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਐਕਟ ਸੀ; ਹੋਰ। ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੇਠ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 168 ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਐਂਡ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਅਣਗਿਣਤ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਸੀ। ਪਰ ਜੇ ਮੈਡੀਕਲ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਜੋ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ

ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 168 ਤਹਿਤ।

17. ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ court ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ।

8 ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. No.13 ਮਿਤੀ 9.4.2003 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਮੁਢਲਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 168 ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (1) (ਡੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 13 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਆਖਰਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਇਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ.

C ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹਨ।

ਓ. ਜੀ. ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।